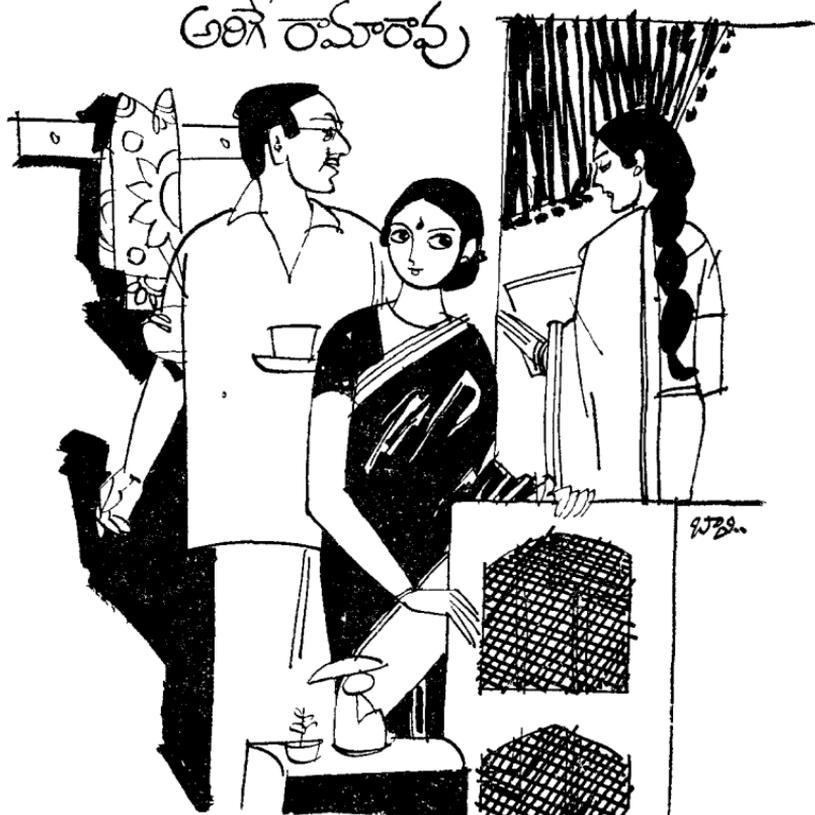

ది అమ్మాయి తెలుసుకో!

అంగీ రామారావు

శ్రీలక్ష్మి సాయంత్రం కాలేజీనుండి
యింటికి వచ్చేసరికి ఆమె తల్లి
హాలులో కూర్చుని ఎవరో అమ్మలక్క-
లతో బాతాఖానీ కొట్టుతోంది. ఒకామె
విప్రకృబస్తాలాగా వుంది; మరొకామె
గడకర్రకు పట్టువీర కట్టబెట్టినట్లుగా
వుంది. వీళ్ళను తనంతకు ముందెప్పడూ
చూడలేదు.

పుస్తకాలు పట్టుకుని లోపలికి
వస్తాన్న తనను చూచి, "ఈ అమ్మాయి

ఎవరండి అననూయమ్మగారూ?" అని
విప్రకృబస్తా అడిగింది.

"మా అమ్మయేనండి; కాలేజీలో
బియ్యే వదువుతుంది." అంది.
"కైలూ!" అని తనని విలిచింది,
తనని వాళ్ళకు పరిచయంజేయటానికి.

తనప్పటికీ గదిలోపలి కెళ్ళి
పోయింది- తల్లి పిలుపు వినిపించనట్టే;
పుస్తకాలు చేబిల్మీద పడేసి తలుపు

వారగా నిలబడింది, దానికి వాళ్ళే మంటారో విందామని.

వాళ్ళు ఏమంటారో తనకు తెలుసు-

“మీకింత పెద్దమ్మాయి వుందండీ?” అని.

ఇదే మాటను విని వినీ విసిగిపోయి వుంది తను.

తను అనుకున్నట్టే విప్లవజస్తి మూతిమీద చెయ్యివేసుకుని మరీ ఆడిగింది ఆశ్చర్యంగా

“అయ్యో రామా, ఆలా ఆశ్చర్య పోతారేమిటండీ : అమ్మాయికంటే పెద్దవాడున్నాడు. కాకినాడలో బి. ఇ. ప్రెసలియర్ చదువుతున్నాడు” — ఈ మాట తల్లి మామూలుగా చెప్పినా, ఏదో గర్వంగా చెప్పినట్టనిపించింది తనకు.

“ఏనిటి, మీకు ఇంజనీరింగు చదువు తున్న అబ్బాయి కూడా వున్నాడా?” - ఈసారి గడకర్ర ఆశ్చర్యపోయింది.

“క్షమించండి అనసూయమ్మ గారూ + వీళ్ళు మీ సొంత పిల్లలేనా : అంటే మీది రెండో సమ్మంధం వెళ్ళా...నాకు తెలియక అడుగుతున్నా, మరేం అనుకోకండి :” అంది విప్లవజస్తి.

దానికి అనసూయమ్మ పకపకా నవ్వింది.

ఆ నవ్వులో కూడ తనకు తల్లి గర్వమే ప్రతిధ్వనించింది; వళ్ళు మండిపోయింది.

“తెలియనివాళ్ళు అందరూ అలాగే అనుకుంటారండీ : నా పిల్లలే...” అంది ఆలా నవ్వుతూనే.

“మిమ్మల్ని చూస్తే ఎవరూ అలా అనుకోరు నుమండీ :”

“ఏమనుకుంటారేమిటి : ఈసారి నిజంగా కాస్త గర్వంతోనే ఆడిగింది.

“క్రొత్తగా వెళ్ళయి కాపురాని కొచ్చిన క్రొత్త కోడలేమో అనుకుంటారు ఇంత పెద్ద పిల్లలున్నారంటే ఎవ్వరూ నమ్మరు :” పాపం విప్లవజస్తి సిన్సియర్ గానే అంది

నిజానికి కూడ అనసూయమ్మ అలాగే కనిపిస్తుంది. నాల్గవడులు దాట బోతున్నా ఇంకా పల్చగా, లేతగా, రెబ్బపాయిలాగా నాజుగ్గా కనిపిస్తుంది

“మీ అమ్మాయికి మీ పోలిక వచ్చి నట్టు లేదు. మీ అమ్మాయి అంటే ఎవ్వరూ నమ్మరు. వుస్తకాలు తీసికొని లోపలికి వస్తోంటే మీ బంధువులమ్మ యేమో అనుకున్నానండీ :”

“మా అమ్మాయికి వాళ్ళ నాన్న శారి పోలిక వచ్చింది. అబ్బాయిది నా పోలిక—”

ఇక తనక్కడ నిలబడలేక పోయింది. టవల్ భుజానేసుకుని విసురుగా బాత్ రూంకేసి వెళ్ళిపోయింది.

భాళీ స్ట్రాస్టిక్ బకెట్ లోకి పంపు లోంచి నీళ్ళు పడుతుంటే వచ్చే వింత శబ్దాన్ని వింటూ బొమ్మలాగా నిలబడి

అజ్ఞుల ఖాల్సిష్టానం సోదలెట్టిన దగ్గర్నుంజో
 ఆయనకి పూ పాటా లేనట్టా తిరి మోగడం
 అప్పు! బుద్ధివ్రుంద్ వచ్చుస్తుంది-కాస్త
 మావంఁయ్యకి సెప్పి ఏదైనా కౌత్యపని
 ఎల్లెటటు సద్దూ!!

రాగళి
 యెండులి

పోయింది కైలంజ బొమ్మ మనస్సులో
 ఏవో దృశ్యాలు బొమ్మలు కట్టు
 తోన్నాయి; నీళ్ళ శబ్దంలోంచి అప్పు
 డప్పుడు విన్న ఏవేవో మాటలు
 "రింగ్" అవుతున్నాయి

"ఆదవాళ్ళంతా మన అనసూయ
 మ్మను చూచి నేర్చుకోవాలి. చీర
 మాయనీయదు; ఊట్టు చెరగనీయదు
 అవునే వీల్లా, వున్నంతలో శుభ్రంగా,
 పొందికగా వుండాలి!" — ఒక పేరం
 టంలో ఒక నిండుముత్తయిదు యిచ్చిన
 కాంప్లిమెంట్ : అంతే అనసూయమ్మ
 ఎబ్బెట్టుగా అంకరించుకుంటుందని
 కాదు "చక్కనమ్మ" మామూలుగా
 వున్నా అంకరించుకున్నట్లే
 కనిపిస్తుంది.

"అనసూయమ్మా! ఏమిచే ఎప్పుడు

చూచినా నీవు శోభనపు పెళ్ళికూతురు
 లాగా వుంటావు, నీ కూతురు చూడ
 తోలే ముసలిదానిలాగా వుంటుంది—"
 —శిక్ష దగ్గరి చుట్టం ఒకప్పుడన్న
 మాట : (అవును, వుంటాను — ముస
 లమ్మలాగే వుంటాను : మధ్యలో వీళ్ళ
 కేంది బాధ : నా బదులూ తన బదులూ
 తనే తగుదునమ్మా అని వెళ్ళికూతురు
 లాగా ముస్తాబయి కూర్చుంటుందిగా :
 ఇంక తనెలా వుంటేనేం ?)

"మీ విల్లలెవరూ కనిపించరేమండీ :
 ఆడుకుంటాని కెళ్ళారా : ఈ ఆమ్మాయి
 ఎవరు ? మీ ఆదబిడ్డా?" — ఈ వీధి
 లోకి క్రొత్తగా ఆదైకొచ్చిన తానీల్దారు
 గారి భార్యమణి పేరంటానికి విలవ
 టాని కొచ్చి బొట్టువెట్టుచూ అన్నమాట
 ఇది : (అవును, నేను ఈ అందం

బొమ్మగారి ఆదవిద్దను : ఆసలు మాట్లాడితే ఈవిడగారి ఆత్మగార్ని : మీకేంటి : ... అందుకేగా ఈ విడతో కలిసి ఈ వేరంటాళ్లకూ పెళ్ళిళ్ళకూ వెళ్ళటం మానుకున్నది !)

...ఐకెడో నిండిపోయి నీళ్ళు పొర్లి పోతున్నాయి బొమ్మలోకి జీవం వచ్చింది; ఈ లోకంలోకి వచ్చింది. గాఢంగా నిట్టూర్చి స్నానానికి వుపక్రమించింది.

స్నానం పూర్తిచేసుకుని లోపలికి వచ్చేసరికి విప్పళ్ళుబస్తా, గడకర్రా వెళ్ళిపోయాయి.

తను ఏదో ఆలోచిస్తూ, అనాసక్తిగా, మనస్సెక్కడో పెట్టుకుని జడల్లు కుంటుండగా తల్లి వచ్చింది.

"ఏవిటా జడల్లుకోవటం కైలూ ; చక్కగా నేనేస్తా ఇలా రా : కాలేజీలో బి. ఏ. చదువుకుంటున్న ఏల్ల వుండే తీరు ఇదేనా ? యింటికి వాళ్ళూ ఏళ్ళూ వస్తుంటారు కదా, కాస్త సీడ్ గా వుండక పోతే ఎట్లాగే తల్లి ? ఎంతసేపూ నీ చదువు ధ్యాసేనా ?" అంది.

"ఏం, నీ కూతురునని చెప్పకోవటానికి నీకు తలవంపులుగా వుందా ?" ఉక్రోషంగా, దురుసుగా అని విసురుగా తన స్టడీ రూంలోకి వెళ్ళిపోయింది.

పావం, అనసూయమ్మ విస్తుపోయి చూస్తుంది పోయింది. ఈ విల్లేంట్, ఈ పద్ధతి ఏంటో ఆర్థంకాకుండా వుందని దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది

—కాసు పుస్తకం తీసిందన్నమాటే గాని మనస్సు దానిమీదకు పోవటం లేదు. అమ్మమీద కసి. తనమీద తనకు కసి. అందరిమీదా కసి ... ఇదేంటి, తన కళ్ళు వూరికే చెమ్మగిల్లు తూన్నాయి; ఎందుకో గుండెలు బరు వెక్కుతోన్నాయి. కరువుదీరా ఏదిస్తే గాని ఈ బరువు తగ్గేటట్లు లేదు :

మనస్సు ఇలా బరువెక్కినప్పుడు ఆ ఏదిలో వున్న అంజనేయస్వామి కోవిల కెళ్ళి కాసేపు కూర్చుంటే తేలికవుతుంది.

పుస్తకం ప్రక్కన పడేసి లేచింది. తల్లికి చెప్పదామని వంటింటి గుమ్మండాకా వెళ్ళింది. మళ్ళీ మనస్కరించలేదు. వెనక్కి వచ్చేసింది

గుళ్ళో వున్న ఆ కాసేపు ఏదో శాంతి; గుండెలు నేదతీరినట్టుగా వుంటుంది.

ఇవ్వాల తను ఈ కాసేపు శాంతికి కూడ నోచుకున్నట్టు లేదు. గుళ్ళో గుమ్మడికాయంత ఐగారంతో చేయించుకున్న నగలు దిగేసుకున్న ఒక కోమటామె కనిపించింది. ఆమె అప్పుడప్పుడు గుళ్ళో తననీ, తల్లినీ చూస్తుంటుంది.

ఏదో పని వున్నదానిలాగా పలక

రించి, “మీ అక్కయ్య రాలేదే?” అని అడిగింది.

“అమె మా అక్కయ్య కాదు, మా చెల్లెలు :” అని వెదనరంగా అంది తను. అమె నోరెళ్ళ పెట్టుకుని చూస్తూంది పోయింది.

మరోక్షణం కూడ అక్కడ కూర్చో లేకపోయింది. లేచింది

దారిలో అరుణా వాళ్ళింది ముందు కొచ్చేసరికి అప్రయత్నంగా తన కాళ్ళు ఆగిపోయాయి. అరుణ వారం పది రోజులుంచి కాలేజీకి రావటం లేదు. 'జ్వరమంది' అని వాళ్ళ చెల్లెలు కరుణ చెప్పింది; ఒకసారి వచ్చి చూచి వెళ్ళ మని కబురు పంపింది. అరుణ తనకు ఆప్తమిత్రురాలు. స్కూలు నుంచి కలసి చదువుకున్నారు. అలాంటి అరుణతో రెండు నెలలుగా తాను మాట్లాడటం లేదు. ఆ రోజు అరుణ మామూలుగా ఏదో నోట్స్ కోసం వచ్చింది. అప్పుడు అనసూయమ్మ ఏదో పెళ్ళికెళ్ళటానికి ముస్తాబవుతుంది.

“మీ అమ్మ ఇంత స్టిమ్ గా వుంటుంది. యోగాసనాలుగానీ వేస్తుండా ఏమి చేశాలా :” అని అడిగింది.

తనకు వళ్ళు మండుకొచ్చింది. “ఏం, నీక్కుడా నేర్చుతుంది. నేర్చు కుంటావా ?” అని వ్యంగ్యంగా అంది. అరుణ నవ్వి, “కాదే, మన చిన్నప్ప ట్నుంచీ చూస్తొన్నానుగా, మీ అమ్మ

గారు అప్పటికీ ఇప్పటికీ చెక్కు చెదర కుండా ఇలాగే స్టిమ్ గా వున్నారు. మా చిన్నక్కయ్యకు నిరుదేగా పెళ్ళయింది. ఒక్క ఇమ్మాకే డొక్కయిపోయింది. చూస్తావికి నాకే రోతగా వుంది—” ఆ కాంప్లిమెంట్ కు తనేదో మురిసిపోతా ననుకుంది. కాని, తన మనోవైచిత్రీ దానికేం తెల్పు? అంతే, మర్నాట్నుంచి అరుణతో మాట్లాడటం మానేస్తేగాని తన మనస్సు పూరడిల్లలేదు.

లోపలి కెళ్ళి జ్వరంతో మంచ మెక్కిన స్నేహితురాలిని పలకరించ టానికి మనస్సు మోరాయించింది. గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగి వచ్చింది.

ఆ రాత్రి భోజనాల దగ్గర తనూ అమ్మా ముఖావంగా వుండటం గమనించి నాన్నగారు నవ్వుతూ, “అమ్మా కూతుళ్ళు పోట్లాడుకున్నారా ?” అని అన్నారు

“అమ్మా కూతుళ్ళు” కాదు సారీ, “వదినా ఆదదిద్దలా” లేక “కోడలా ఆలా” అనండి : మీ ముద్దులభార్య సంబరపడిపోతుంది అని ఆందామను కుంది. కావి, అన్నం కంచంలో గీతలు గీస్తూ కూర్చుండిపోయింది...

మర్నాడు నిద్రపక్క మీదనుంచి లేవటమే నేరుగా వంటింట్లో కెళ్ళి తల్లితో మెల్లగా మాటలు కలిపింది.

కాని, తన కర్మానికి ఒక్క గంట లోనే అనుకోకుండా సుబ్బులు పిన్న

వాళ్లు తిరపతి నుండి తిరిగి వెళ్ళతూ ఇక్కడ దిగేరు. ఏన్ని అంటే - తన తల్లికి రెండోదీ - కడగొట్టడీ అయిన సొంత బెల్లెలు. ఆవటానికి అమ్మకంటే పడేళ్ళు చిన్నదయినా, ఇద్దరు పిల్లలకే లావెక్కిపోయి, రాను రాను చూట్టానికి ఆసహ్యంగా వుంది. తనకు అమ్మమ్మ అవుతుందంటే ఎవరన్నా యిట్టే నమ్మే సైరు ... వైగా ఆవెకు బోలెడు బదాయి. వైదరాబాదులో వుంటున్నా విడకదా, ఆ అవతారానికి తోడు బోలెడు ఫ్యాషన్స్ :

వున్న నాలుగురోజులూ నుబ్బులు పిన్నికి తన తల్లిని వుప్పేయటంతోనే సరిపోయింది. "అక్కయ్యా, నీలాగా వుండాలంటే ఏం చెయ్యాలో చెప్పవే!" అని. "ఏవే అమ్మదూ, అమ్మ ఏం చేస్తుందో ఇలా నాజాగ్గా వుండటానికి?" మళ్ళీ తనని అడుగుతుంది. తనకేమో వంటికి ఆవకాయకారం రాసుకున్న ట్లంట్లుంది. వళ్ళు చిత్రిక పట్టించు కోమని అందామవి నోటిదాక వచ్చేది. "అందరూ ఆమెను మెచ్చుకునే వాళ్లే!" అనుకుని విసురుగా అక్కజ్జుంచి గది లోకి వెళ్ళిపోయేది.

ఈ బాబాయి ఒకడూ — వెధవ గుండూ, మెల్లకన్నూ ; అటు వచ్చి ఇటు వచ్చి గుటకలు మ్రొంగుతూ అమ్మ వంక దొంగచూపులు చూస్తాడు. తనకు వీళ్లన్న ఆ నాలుగురోజులూ యింట్లో

వుండాలంటేనే ప్రాణంమీదకు వచ్చేది; ఎప్పుడు వెళ్ళిపోతారా అని అనిపించేది.

వున్న నాలుగురోజులూ తన తల్లిని వుప్పేసి వుప్పేసి, మూడోందలు పట్టు చీర పెట్టించుకుని పోయింది. రిక్షాలు కడలగానే "అమ్మయ్య!" అనుకుంది తాను

కాని, పిన్నిరాక తన గుండెల్లో కనిపించని గాయాలను మరీ ఎక్కువ జేళాయని ఆ తర్వాతగానీ తెల్సుకోలేక పోయింది.

నుబ్బులు పిన్ని వెళ్లతూ వెళ్లతూ తనకు వట్టిని క్రొత్త పట్టు జాకెట్స్ తన తల్లి కిచ్చిపోయింది. అవి వైదరాబాదులో కుట్టిన ఫ్యాషన్ బుల్ జాకెట్స్ — పైకిపోయిన చేతులూ, క్రిందకు దిగిన మెదా, షేవులాన్నూ ;

బెల్లెలు వెళ్ళిన తర్వాత వచ్చిన ఒక శుక్రవారం సాయంత్రం అనసూయమ్మ స్నానమడి చేసి తీరిగ్గా కూర్చుని ఆ జాకెట్స్ లో నీలపు రంగుది ఎలా వుంటుందో చూద్దామని వేసుకుంది. నవరంపెట్టి బర్మాముడేసుకుంది. దొడ్డో కాసిన గులాబీ పువ్వును ప్రక్కగా పెట్టుకుని అద్దంలో చూచుకుంది. జాకిట్ చేతులు మరీ కురచగా వున్నట్లని పించాయి. జబ్బులమీద క్రింద నల్ల ఆరా, వైన పచ్చటి ఆరా - గమ్మత్తుగా వుంది. మెడ ఎలా వుందోనని

ను... అప్పుడు అప్పుడు అప్పుడు అప్పుడు గదిలో
పడ్డారా తాయారా!!

రాగతి
పండ్లం

ముందుకూ వెనక్కి తిరుగుతూ నిలువు
ఉద్దంలో చూచుకుంటోంది

తన గదిలో చేబిల్ ముందు
కూర్చుని చదువుకుంటూ ఇదంతా
ఓరకంట గమనిస్తోంది శైలంజ. మన
స్సులోనే తల్లి అందాన్ని ఒక్క
క్షణమో, అరక్షణమో మెచ్చుకుంటో
లేదో. మళ్ళీ అంతలోనే, "వీ, సిగ్గు
లేకపోతే సరి : ఆవిడగారు యిచ్చింది
ఇంతేదాని ఆ బొమ్మ రెవిక వేసుకుని
కుడుతుతోంది !" అనకుంది. అలా
అనుకుంటేగాని మనస్సుకు సుఖంగా
లేదు మరి :

సరిగ్గా అప్పుడే, "మరి ఎబ్బెట్టుగా
వుండేమో !" విప్పేర్దామనుకుంటోంది
అనసూయమ్మ.

సరిగ్గా అప్పుడే ఆమె భర్త శ్రీహరి
రావు ఆఫీసునుండి వచ్చాడు.
గుమ్మంలో నిలబడిపోయి, అద్దంముందు
నిలబడి, క్రొత్తగా, మళ్ళీ మెరుగుపెట్టిన

బంగారు బొమ్మలాగా వున్న భార్యను
చూచి మురిసిపోయాడు.

"ఏంటోయ్, ఇవ్వాళ భలే గమ్మ
తుగా వున్నావు !", "అబ్బ, భలే
తమాషాగా వున్నావోయ్ !" అంటూ
ముందుకు వచ్చాడు సంధెట్లోకి విసు
రుగా లాక్కొని, చేతులు బిగించి,
వెనక్కి మళ్ళించుకుని పచ్చటి మెడకేసి
తన మొగాన్ని రద్దుకుంటూ, "అబ్బ :
కొబ్బరిముక్కలాగా వుండోయ్ ! కోవా
బిళ్లలాగా వుండోయ్ ! కొరుక్కొని
తినే యా లనిపిస్తోందోయ్ !" అని
అంటున్నాడు.

"వీ, ఏంటది : వదలండి -
అమ్మాయి యింట్లోనే వుంది !" అని
అంటూ వదిలించుకోవటానికి అన
సూయమ్మ గింజుకుంటోంది.

ఇదంతా గదిలోంచి శైలంజ వింటూనే
వుంది; వోరకంట చూస్తోనే వుంది.
అనసూయమ్మ జాకెట్ విప్పేయ

టానికి మరో గదిలోకి వెళ్లబోతుంటే శ్రీహరిరావు వద్దని వారించాడు “అమ్మాయికి చూపిద్దాం రా, ఏమంటుందో!” అని చెయ్యిపట్టుకుని తన గదిలోకి లాక్కొచ్చాడు.

“చూడమ్మాయి, ఈ జాకెట్ మీ అమ్మకు బాగా రేదూ!” అని అడిగేడు.

తనేం అంటుంది? ఏడ్చులాంటి నవ్వు ఒకటి నవ్వింది.

“మీ యిద్దరూ వెళ్లి ఆ కృష్ణలో దూకండి!” అని మనస్సులోనే కనిగా అనుకుంది.

మర్నాడు మరో విశేషం తన కంట పడింది.

తల్లి రోజూ రంగు ఫుల్ వాయిల్ జాకెట్ తొడిగింది. అది విశేషం కాదు. ఎప్పుడూ వేసేదే. కాని, విశేషమేమిటంటే — దాని క్రిందనుంచి పచ్చటి వీపును గట్టిగా, బిగుతుగా చుట్టుకుని వున్న బ్రాసరీ కనిపించటం. అయితే ఈవిడగారు బ్రాసరీలు కూడ వేస్తోందన్నమాట! ఇవి కూడ వీన్నే యిచ్చి పోయిందో, లేక తమ అందాల భార్య కోసం నాన్నగారే మోజువడి తీసి కొచ్చారో?

ఆ రోజే కైలజ ఆ వీధిలో వుంటున్న మిషన్ కుట్టే జానికమ్మ దగ్గర కెళ్ళి - “కాలేజీలో బియ్యే చదువుకుంటున్న దానివి, ఈ పాతకాలపు బాడీలు నీ

కెందుకమ్మా?” అని ఆమె అంటున్నా వినకుండా ఆ “పాతకాలపు” బాడీలే కుట్టించుకుంది తల్లి రౌండ్ నెక్ జాకెట్ తొడిగితే బాగుందని మెచ్చుకుని తండ్రి తెగ మురిసిపోయాడు కాబట్టి, తను కావాలని పూర్వకాలపు ముసలమ్మల “కంరెమెడ” రెవికలు కుట్టించుకుంది అంతకుముందు తనకున్న బ్రాసరీలూ, రౌండ్ నెక్ జాకెట్లూ పాత గుడ్డం మూటలో కట్టి అవతల పడేసింది. ఈ పాతకాలపు “బాడీలూ”, “కంరెమెడ” రెవికలూ చూచి, “కాలేజీలో చదువుకుంటున్నదానికి ఈ ముసలమ్మ వేషాలేంటే కైలూ! వున్నకొద్దీ మతిపోతున్నట్లుండే!” అని తల్లి విసుక్కునేది

“అవును, నేను ముసలమ్మనే! నీవున్నావుగా వదుచమ్మవు. నా యిష్టము వచ్చినట్లు వుంటా మధ్యలో నీకేంటి బాధ?” పెదసరంగా అని విసురుగా తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయి చాటుగా కన్నీళ్ళు తుడుచుకునేది.

అప్పట్నుంచి పెద్ద పమిట తీసుకుని భుజాల చుట్టూ కప్పుకుని, గూడలు బిగపట్టుకుని నడవటం అలవాటు చేసుకుంది. స్నోలూ, పొడద్దూ, కాటుకా వాడటం మానేసింది పూలకు ఆమడ దూరంలో వుంటుంది. అంతకుముందు చేతులకు వున్న బంగారుగాజులు తీసేసింది; మెళ్ళో గొలుసు తీసేసింది.

బోసి మెదలో, బోసి చేతులతో వుంటున్నది ఇలా వున్న వయస్సుకంటే ఎక్కువ వయస్సుదానిలాగా కనిపించటానికి ఏవేవి వార్గాలన్నాయో అలో చించి చూచిని అలవాటు చేసుకోవటం మొదలుపెట్టింది తనకు త్వరగా సైద్ వస్తే బాగుంట్టు, ఒక కళ్లజోడు కూడ వెట్టుకోవచు ననుకుంది ఇలా తనమీద తను కనిపెంచుకోవటం తన "వే ఆఫ్ లైఫ్"గా అలవాటు చేసుకుంది. అందులో తనకొక మానసికానందం లభ్యమౌతున్నట్లుగా వీల్ అవుతూ వచ్చింది.

పద్దెనిమిదేళ్లుండని కూతురుయొక్క ఈ పద్దతులు చూచి అనసూయమ్మ విస్తుపోతోంది. కూతురు మనస్సులో ఏముందో తెలియక ఆ తల్లి తల్లడిల్లి పోతోంది. కూతుడు తనని చులకన చేసి, కూరాకులో పుడుగును తీసేసినట్లు తీసి పారేస్తున్నందుకు, కట్టె విరిచి పొయ్యిలో పెట్టినట్లు పెడసరంగా మాట్లాడుతున్నందుకు తనకు బాధలేదు తన బాధల్లా - నవ్వుతూ త్రుళ్ళుతూ, షోగ్గా ఈ కాలపు ఆడపిల్లలులాగా తన కూతురు వుండటం లేదనే! ఇదే విషయం భర్తతో అబద్ధి అయిన నవ్వేసి "ఈ రోజుల్లో ఇలా సింపుల్ గా, మూడిగా వుండటం ఇవొక మోడరన్ డైవ్ లేవోయ్." అని తీసి పారేస్తారు "కాదండీ, అమ్మాయి

ఎందుకో తనలో తానే బాధపడుతోందండీ!" అని అంటే — "నీ మొగం, పరీక్షలు దగ్గరి కోస్తోన్నాయి కదా సీరియస్ గా చదువుకుంటోంది చదువు కోసీయ్!" అని అంటారు. తాను మాత్రం ఇంక తేలిగ్గా తీసికోలేక, కూతురు తత్వం అర్థంకాక తనలో తాను సతమౌతోంది పాపం ఆ తల్లి!

శైలజ చదువులో వస్తుకూ బ్రియండ్. వైగా, తనమీద తను పెంచు కున్న కనీ, తన మనస్సు తన కేసిన శిష్య - అందువల్ల మనస్సంకా చదువు మీద కేంద్రీకరించి చదివి పరీక్షలు రాసింది

పరీక్షలు రాసి శైలజ అన్నయ్య మోహన్ కూడ వచ్చాడు. ఆతను వచ్చిన నాలుగురోజులవరకు ఆతనితో కబుర్లాడుతూ సరదాగా గడిపేసింది. "కనీసం అన్నతో అయినా సరదాగా వుంటోంది, పోసీలే" అనుకుంది అనసూయమ్మ

కాని అదీ నాలుగురోజుల సరదాగానే మిగిలిపోయింది:

ఆ రోజు ఏమయిందంటే - మోహన్ తల్లిని వెంటపెట్టుకుని గుడికెళ్ళాడు. శైలజ యింట్లోనే వుండి పోయింది - తల్లి వెంట వెళ్ళటం యిష్టం లేక ఆ పూవంట తనే చేస్తోంది. ఇంకలో హాయిలోంచి నవ్వులు విని వింబాయి మోహన్ నవ్వుతూ ఏదో

చెప్పుతున్నాడు తండ్రి నవ్వుకూడ వినిపిస్తోంది అంత నవ్వు వచ్చే విశేషం ఏమిటబ్బా అనుకుంది వంట పని పూర్తిచేసుకుని చేతులు తుడుచుకుంటూ హాలులోకి వచ్చింది

తనను చూచిన మోహన్, "రావే చెల్లాయి, ఇందాక మేం వస్తోందే తల తమాషా జరిగింది-" అన్నాడు

"ఏవంటంత తమాషా ?" నవ్వుతూ తను సోఫాలో కూర్చుంది

ఇంతకీ అతగాడు చెప్పిందేమిటంటే—తల్లి తనూ వస్తోందే బజార్లో తన స్నేహితుడు కలిశాడట ఆమ్మను చూచి, 'ఎవరీమె మీ సిస్టరా ?' అని అన్నాడట తను ఆవునన్నాడట తీరా వచ్చేసేమందు మా సిస్టర్ కాదు, మా అమ్మగారన్నాడట దానికి ఆ ఫ్రెండ్ ఆశ్చర్యపోయాడట — అదీ సంగతి : దానికి చెప్పలేక "నో" ఇదయి పోతున్నాడు, దీనికే నవ్వులేక పోతున్నారు తండ్రి గొప్పగా కులుక్కుంటున్నాడు తల్లి కన్నెపిల్లలాగా సిగ్గులు పోతోంది...చీ చీ అనుకుంది

తైలజకు ఈ "తమాషా" వినగానే మొగంలో రంగులు మారాయి; నవ్వు మొగంలోకే ఇంకిపోయింది గుండె కుదుళ్ళలోంచి డుఃఖంవైకి తన్నుకొచ్చింది చివార్న లేచి, తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. తండ్రి, "అరె, వెళ్ళి

పోతున్నావేంటి తైలజా ?" అన్నాడు. తను తలనొప్పిగా వుంది అంది

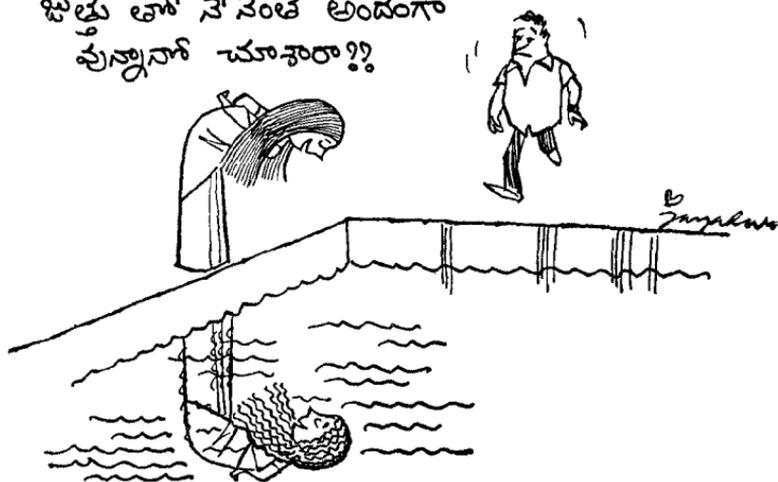
ఆ రాత్రి ఎవరు ఎంత జైతిమలాడినా భోజనం చెయ్యలేదు మర్నాటి నుంచి తన ఆన్నయ్యతో కూడ మాట్లాడటం మానేసింది. యింట్లో అందరితో ముఖావంగా వుండోంది కాలేజీ లైబ్రరీ పుస్తకాలతోనే కాలక్షేపం చేస్తోంది మోహన్ కావాలని గదిలోకి వెళ్ళి మాట్లాడిస్తే ఏదో గిల్లికజ్జం పెట్టుకుంటుంది

శ్రీహరిరావుకు కూతురు ప్రవర్తన వింతగానే కనిపించింది భార్య చెప్పితే అప్పట్లో ఏదో అన్నాడుగాని, మొల్తానికి ఇదేదో ఆలోచించవలసిన విషయంలాగే వుందనుకున్నాడు

ఇంతలో రిజిస్ట్రు వచ్చాయి. యిద్దరూ ఫస్టు క్లాస్ లో పాసయ్యారు. మరో వారం తర్వాత, తైలజ ఫస్టు క్లాసులో పాసవటమే కాదు యూనివర్సిటీకే ఫస్టు వచ్చిందని తెల్సింది. అందరూ సంతోషించారు. తైలజ భావాలేమిటో ఎవరికీ తెలియదు.

తైలజ తన చిన్ననాటి స్నేహితురాలయిన అరుణతో కూడ మాట్లాడటం లేదన్న విషయం శ్రీనివాసరావుకు ఆ ఉదయమే తెల్సింది ఆ సాయంత్రం ఆఫీసునుండి రాగానే కూతురు గదిలోకి వెళ్ళాడు. తైలజ పుస్తకం చేతిలో

అట్లు! ఆ వుంగరాల
జుట్టు అలా నోనెంత అందంగా
వున్నానా - చూశారా??

పట్టుకని కూర్చుంది కాని, ఆలోచనలు
మాత్రం ఎక్కడో వున్నాయి

“కైలీ! ఆలా దాబామీద
కూర్చుందాం వస్తావా?” అన్నాడు.

మాడు మాట్లాడకుండా దాబా
ఎక్కింది.

శ్రీహరిరావు అంగీ కట్టుకుని రెండు
గ్లాసులతో కాఫీ తీసికొని, సిగరెట్టు
పెద్దె తీసికొని దాబామీద కెళ్ళారు

...శ్రీహరిరావు క్రిందకు దిగి వచ్చే
సరికి రాత్రి ఏడుగంటలు దాటింది.
ఆనసూయమ్మ వంట చేసేసి, స్నానం
చేసి, పూలు గ్రుచ్చుతూ కూర్చుంది

“తండ్రి కూతుళ్ళ మంతనాలు
అయ్యాయా? అమ్మాయి ఏదీ?”
నవ్వుకూ అంది.

“బ్రెయిన్ వాష్ అయిందిగా ఇంకో
గంటకుగానీ క్రిందకు దిగిరాదు”. అని
టవల్ తీసికొని స్నానం చెయ్యటానికి
బాత్ రూం కేసి వెళ్ళాడు.

కైలీ పైకి చూస్తో దాబామీద
పడుకుంది ఆకాశంలో మిలమిల
మెరుస్తోన్న నక్షత్రాలను చూస్తూ ఆలో
చిస్తోంది చంద్రుడంత పెద్దగా, ప్రకా
శంగా లేడని తారకలు తమ వునికే
నిరర్థకమనుకుంటున్నాయా? నిజానికి
ఎంత పెద్ద చంద్రుడు వుండేనేం—
చుక్కలు లేని ఆకాశం టోసిగా ఏం
బాగుంటుంది? ఒక విధంగా చూస్తే,
ఎప్పుడో వచ్చి ఎప్పుడో పోయే నిలకడ
లేని ఈ చంద్రునికంటే చీకటిపడగానే
గుంతెగూటిలో దీపాలు వెలిగించుకునే

ఈ చిన్ని చిన్ని చుక్కలే మేలు : చంద్రుని రాహువు మ్రొంగిన రాత్రి కూడ ఇలా నిశ్చలంగా నిండుగా వుంటాయి : ఇలా చూస్తే చుక్కలే గొప్పవి ... నాన్నగారన్నట్లు ప్రతి మనిషిలోనూ ఏదో ఒక డేరెంట్ వుంటుంది భగవంతుని సృష్టిలో ప్రతి ప్రాణికి ఒక "పర్ పస్" వుంటుంది తనలోని డేరెంట్ ను వుపయోగించుని ఆ పర్ పస్ ను పూర్తితెయ్యడమే జీవితానికి ఆర్థం... నాన్నగారు జీవితాన్ని ఎంత శక్తిగా ఎన్ లైజ్ చేశారు :

నిజంగా చూస్తే అమ్మకంటే తనెంత గొప్పది : అమ్మలో కేవలం అందం మాత్రమే వుంది. అదీ నాలుగురోజులు పోతే పన్నె తరిగిపోయే అందం : తనలో అపారమైన విద్యాత్పన్న వుంది; రోజులు గడిచినకొద్దీ పెరిగే మేధస్సు వుంది తను యూనివర్సిటీకే వస్తు వచ్చింది. అమ్మ బదో క్లాసు కూడ పూర్తిగా చదివిందో లేదో : తనక

తనలో లేని దానికోసం కుమిలిపోదు, ఇతరుల్లో అది వుందికదా అని జెబనీతో కుళ్ళిపోదు తనలో వున్న విద్యానంప తును పెంచుకుంటుంది. ఎం, ఏ చదువు తుంది ఏ హెచ్ డి. చేస్తుంది...

—అబ్బ, ఇలా ఆలోచిస్తోంటే గుండెల్లో బరువు ఎలా మెల్లమెల్లగా కరిగిపోతుంది : ఎక్కడుంచో ఏదో "బలం" మెల్లమెల్లగా తన పిచ్చి మనస్సులోకి వేలగుండెల్లోకి ప్రాకుతూ వస్తోంది : అమ్మకంటే, మరింకెవరి కంటే తను తక్కువది :

కైలజ లేచి నిలబడింది. నిటారుగా నిలబడింది. తిగపట్టిన గూడలు సళ్ళి ద్చాయి. పమిటను టుజంమీదుగా జారే టట్లు వేసుకుంది.

ఇవ్వాళ రాత్రి అమ్మ పక్కలో తన చిన్నప్పటి లాగా ఆమె మెడను వాచేసుకొని పండుకోవాలనుకుంది.

రేపు అరుణా వాళ్ళిందికెళ్ళాంను కుంటూ మెట్లు దిగింది.

